

บทแปล

บทที่ 4

ภาษาของประเทศจีน

ภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญของเอเชียตะวันออก และเป็นภาษาที่มีคนใช้พูดมากที่สุดภาษาหนึ่งของโลก ประเทศจีนแม้ว่าจะมีชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มที่ใช้ภาษาของพวกเขาเอง แต่ประชากรของประเทศจีนมีชาวฮั่นถึงร้อยละ 95 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าภาษาที่ชาวจีนพูดก็คือ ภาษาจีน ในโลกนี้ยังมีอีกหลายแห่งที่มีคนพูดภาษาจีน แต่ผู้พูดนั้นนับได้ร้อยละ 95 ส่วนอาศัยอยู่ในประเทศจีน ลักษณะดังกล่าวจะผิดกับภาษาอังกฤษ เพราะบนโลกนี้มีประเทศที่พูดภาษาอังกฤษมาก ดังนั้นเราอาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ ภาษาจีนก็เป็นภาษาหนึ่งที่ได้มีการใช้ในสหประชาชาติอย่างเป็นทางการ

ประเทศจีนมีพื้นที่กว้างใหญ่ ประชากรมาก ชนิดของภาษาก็มีหลากหลาย หากแบ่งกันตามเขตของภาษาแล้ว บางท่านแบ่งเป็น 9 เขต บ้างแบ่งเป็น 11 เขต ในบรรดาเขตเหล่านี้มี 3 เขตที่นับเป็นเขตภาษากวนฮว่า (GUANHUA) เขตภาษากวนฮว่ากินพื้นที่ถึง 9 ใน 10 ส่วนของภาษาทั่วประเทศ พื้นที่ในยูนนานและก๊วยโจวตั้งแต่ตะวันออกเฉียงเหนือถึงตะวันตกเฉียงใต้ ล้วนเป็นเขตภาษากวนฮว่าทั้งสิ้น ผู้คนในเขตภาษากวนฮว่าแม้ว่าแต่ละเขตมีสำเนียงภาษาของตัวเอง แต่อาจกล่าวได้ว่า มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยและฟังเข้าใจกันได้

หากมองทางด้านภาษาศาสตร์แล้ว ภาษาจีนมีลักษณะพิเศษ 3 อย่าง

1. เป็นภาษาคำพยางค์เดียว ภาษาจีนมีความแตกต่างกันในเรื่องตัวอักษรและคำตัวอักษรเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษา ตัวอักษรเป็นพยางค์เดียว แต่คำนั้นอาจไม่ได้เป็นพยางค์เดียวก็ได้

2. คำมีความเป็นอิสระและไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในภาษาจีนนั้นคำ ๆ หนึ่งจะใช้แทนความคิดที่จบในตัวเอง คำนี้ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด เช่นคำนั้นจะเป็นประธานหรือกรรมเมื่อเขียนไวยากรณ์แล้ว คำที่มีตำแหน่งเป็นประธานหรือกรรมของประโยคนั้นจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย อย่างเช่น “ฉันชอบคุณ” “คุณชอบฉัน” ฉันที่เป็นกรรมในประโยคที่สองไม่ได้แตกต่างไปจากคำว่าฉันในประโยคที่หนึ่งซึ่งเป็นประธานเลย ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงเลยแม้แต่หน่อย ลองมาดูประโยคแรกทีกล่าวไปเมื่อสักครู่ที่ว่า หากเรานำเอาประโยคว่า “ฉันชอบคุณ” ก็เป็น “เขาชอบคุณ” ในภาษาจีนนั้นประธานของประโยคไม่ว่าจะเป็น “เขา” หรือ “ฉัน” คำกริยาที่แปลว่า “ชอบ” ก็ยังเหมือนเดิม

3. ภาษาจีนมีเสียงวรรณยุกต์ ภาษาจีนมีระดับเสียงสูง ต่ำ สั้นและยาว หากเสียงผิดกัน ความหมายก็จะผิดกันไปด้วย ระดับเสียงในภาษาจีนแต่เดิมแบ่งเป็น เสียงผิง สั้ง ชวี ยู่ สำหรับเสียงผิง ได้แบ่งเป็น อินผิง และหยางผิง ปัจจุบันประเทศจีนได้แบ่งระดับเสียงเป็น 4 ระดับ เสียงอินผิง เป็นเสียงที่หนึ่ง หยางผิงเป็นเสียงที่สอง เสียงสั้ง เป็นเสียงที่สาม เสียงชวี เป็นเสียงที่สี่ ภาษาจีนก็คือการรวมกันของเสียงทั้ง 4 เสียงนี้เอง มีเสียงยาว เสียงสั้น มีสูง มีต่ำ ฟังแล้วเหมือนเสียงดนตรี

ภาษาจีนมีแนวโน้มในการวิวัฒนาการสู่จุดสำคัญ 2 จุด คือ

1. เสียงของภาษาที่ถูกนำมาทำให้ง่ายขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้เริ่มขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 5 ผลของการเปลี่ยนแปลง คือเสียงพยัญชนะต้นจะมีเสียงเดียว พยัญชนะท้ายเสียงบางตัวก็จะรวมเสียงกับพยัญชนะท้ายเสียงอื่น ๆ ที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน พยัญชนะท้ายเสียงบางตัวก็ยกเลิกไป ตัวอย่างเช่น แต่ก่อนมีเสียงพยัญชนะต้นเป็น “P” ปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว เช่น เดิมคำว่า “หนานฟาง” แปลว่า ทางใต้ ตัว “หนาน” อ่านว่า “NAM” ปัจจุบันก็อ่านว่า “NAN” แล้ว

2. การเพิ่มของคำรวม และคำคุณศัพท์ เนื่องจากภาษาได้ถูกทำให้ง่ายขึ้น คำที่มีเสียงพ้องจึงมีเพิ่มขึ้น เพียงฟังเสียงอาจทำให้เข้าใจผิดได้ง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขเรื่องดังกล่าวจึงมีการเพิ่ม คำรวม และคำคุณศัพท์ คำรวม คือการนำเอาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวข้องกันมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อจะทำให้ความหมายนั้นกระจ่างชัดขึ้น เช่นมีผู้กล่าวว่า “yi” แม้จะฟังรู้ว่าเขาพูดเสียงที่ 4 แต่ใครจะกล่าวพูดได้ว่าเป็นตัวอักษรตัวใดเล่า แต่ถ้าออกเสียง “yi” ในคำพูดว่า “yisi” (ความหมาย) “rongyi” (ง่าย) “fanyi” (แปล) ก็จะ

สามารถทำให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนั้นยังมีคำนามบางตัวมีการเติมคำว่า “zi” หรือ “er” ก็เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้นนั่นเอง

การเพิ่มขึ้นของคำคุณศัพท์ ก็มีความสำคัญมาก หากมีใครพูดว่า “yi ren” ผู้ฟังฟังไม่ออกว่าเป็นความหมายอะไร หากเติมคำคุณศัพท์ว่า ge ว่า “yi ge ren” ก็จะไม่ทำให้ใครเข้าใจผิดเลย

หลังจากประเทศจีนตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ภาษาจีนก็มีแนวโน้มไปในทางใหม่ ในภาษาของประเทศจีนนั้นนอกจากชนกลุ่มน้อยต่างมีภาษาของตนเองแล้ว ก็ยังมีภาษาถิ่นบางภาษาเช่น ภาษาเซียงไฮ้ ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง เป็นต้น ซึ่งผิดแปลกไปจากภาษาจีนกลาง แต่เมื่อต้องการให้ภาษาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมทั่วทั้งประเทศ ในต้นสมัยสาธารณรัฐ รัฐบาลจีนจึงได้ผลักดันให้มีกิจกรรมทางด้านภาษาจีนกลาง และใช้เสียงภาษาจีนที่ปักกิ่งเป็นเสียงมาตรฐาน โดยหวังว่าจะให้ประชาชนได้ฝึกหัดเรียนกันมากขึ้น

เนื่องจากยุคสมัยเจริญรุ่งเรืองไปมาก การคมนาคมก็เจริญ ทั้งยังมีการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชาชน และการผลักดันของรัฐบาล ดังนั้นการที่ประเทศจีนคาดการณ์ถึงการรวมภาษาจีนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงได้เจริญรุดหน้าไปมาก ดูจากไต้หวันเป็นตัวอย่างก่อนมีการสู้รบ ชาวไต้หวันโดยทั่วไปจะพูดภาษาไต้หวัน หรือภาษาญี่ปุ่น หลังจากชนะการสู้รบแล้ว ชาวไต้หวันในปัจจุบันนี้ ส่วนมากจะพูดภาษาจีนกลางได้แล้วทั้งนั้น

第五章

中国文学的本质¹

中国从三千年以前就开始有了比较安定的生活。在中国最早的文学作品《诗经》里就可以看得出来。

孔子特别看重诗经，他觉得诗经可以代表中国早期的社会生活。那个时候的社会生活很值得模仿，所以他特别提倡。从来一般人就不知不觉的跟着他的思想发展。这种思想影响了两千多年来的中国文学。

到了战国时代，人民的思想更自由了。许多思想家都不断的发表他们对人生的看法。其中老子、庄子的思想对文学上的影响最大。老子、庄子的哲学也就是所谓的道家的哲学，使人离开现实站在旁观者的立场观察自然。这种注重理智同时又注重想像的人生态度，显然和孔子所提倡的不同。

除了孔子、老子、庄子的思想对中国文学有极大的影响以外，还有佛家思想。以上这三种思想也就是现代所说的儒家思想、道家思想、佛家思想。这三种思想在中国历史上有的时候某一种很流行，有的时候另外一种很流行，有的时候这三种根本分不开。中国人的人生观跟中国的文学可以说大部份受这三种思想的影响。

¹ 国立新加坡大学华语中心编，《中国文化二》。新加坡；国立新加坡大学。

中国的文学作品，不论是韵文或是散文，是写个人感情的或是写社会情形的，作家的心理往往有一个理想在指导他，一种力量在推动他。这个理想和力量都和上边儿所说的三种思想有关系。换句话说也就是作家常常不知不觉的受传统思想的影响。他们的性格，修养虽然不同，可是一般的说，他们在作品中所表现的作风都有相同的特点。这个特点就是又稳重又含蓄。

以上我们指出对中国文学影响最深的三种思想。我们现在进一步来研究一下在中国几千年留下来的作品中，什么是文学作品。

按照传统的分法，中国的作品一向分成“经”，“史”，“子”，“集”四部：经部包括儒家所选的关于政治、经济、伦理、哲学这几方面比较重要的书；史部记载历史；子部是各哲学家、政治家一生思想的记录；集部包括作家自己出版的或是后来的人替他出版的书。经部的作品内容比较严肃；史部的书注重记载事实。这两部的作品很容易让人误会，认为它们不是文学作品。可是经部里的书除了很严肃的讲人生道理以外，有些地方文章也十分优美。史部理的书除了确实的记载历史以外，描写也十分感动。在中国历史上文学跟历史似乎很难分得开。所以中国有一句老话说：“文史不分”就是这个意思。子部的书虽然多半是各哲学家思想的记录，可是文章都写得十分优美。孔子说过这样一句话：“言之无文，行之不远。”各哲学家的思想之所以能传到今天，恐怕这也是一个主要的原因。至于集部里的作品一向都公认是文学作品。

现在有所谓新文学和旧文学的分别。什么是新文学？什么是旧文学呢？有人说在五四运动以后用白话写的都可以算是“新文学”，五四运动以前用文言写的可以算是“旧文学”。其实中国文学中没有什么新文学、旧文学的分别。新文学之所以新，只是在文章上用的是白话，在体裁上用的是西方文学体裁，在内容上多少受了些西洋思想的影响。所以我们可以这么说：二千年以前存在的作品和现在继续不断创造的作品，只要文章优美，内容充实，有感情，有理想。不管它是历史还是哲学都是文学。这就是中国文学的本质。

题解：

从二千多年以前学者们所留下来的作品来分析。这些创作，只要文章优美，内容充实，有感情有理想，不论是历史方面的作品或是哲学方面的作品都是文学作品，这称为文学的本质。

生词：

本质	běnzhi	เนื้อแท้ ชาติแท้
现实	xiànshí	อย่างชัดแจ้ง
旁观者	pángguānzhě	ผู้สังเกตการณ์

理智	lǐzhì	สามัญสำนึก
想象	xiǎngxiàng	จินตนาการ
态度	tàidù	ท่าทาง
显然	xiǎnrán	เห็นได้ชัด
流行	liúxíng	นิยม
人生观	rénshēngguān	โลกทัศน์ ชีวิตทัศน์
韵文	yùnwén	ร้อยกรอง กวี คำกลอน
散文	sǎnwén	ร้อยแก้ว ความเรียง
感情	gǎnqíng	มีน้ำใจต่อกัน
指导	zhǐdǎo	ชี้แนะ แนะนำ
推动	tuīdòng	ผลักดันไปข้างหน้า
性格	xìnggé	นิสัย
修养	xiūyǎng	อบรม
作风	zuòfēng	สไตล์
稳重	wěnzhòng	มั่นคง หนักแน่น
含蓄	hánxù	แฝงอยู่
严肃	yánsù	เข้มงวด
似乎	sìhu	ราวกับว่า
公认	gōngrèn	เป็นที่รู้จักกัน

体裁 tǐcái

รูปแบบ สไตร์

充实 chōngshí

เพียงพอ

词语例解:

1. 除了孔子、老子、庄子的思想对中国文学有极大的影响以外，还有佛家思想。

“除了”和“还”连用，表示加合关系，

例如：

1.1 除了三年级学生以外，还有王红、丁云也参加。

1.2 除了学习汉语以外，他还学习英语。

“除了”和“都”连用，表示排除关系，

例如：

1.3 除了张文玉以外，明天我们都去旅行。(张文玉不去)

2. 这个特点就是又稳重又含蓄。

“又……又……”表示几种情况或性质同时存在。

例如：

2.1 他长得又高又胖。

2.2 半夜里又喊又叫影响别人休息。

3. 我们现在进一步来研究一下在中国几千年留下来的作品中，什么是 文学作品。

“来”用在另一动词前，表示要作什么。

例如：

3.1 让我们大家来唱一首歌吧?

3.2 这张报告你来写, 好吗?

练习:

1. 请回答以下问题。

1.1 中国文学的本质是什么? 请大体上谈谈。

1.2 孔子看重《诗经》是何原因?

1.3 战国时代的思想家怎么样的? 他们对人生的观点是否与孔子相同而且对当时人们的生活有任何影响?

1.4 中国的一般作品是怎样分类的而且每一类所归的书是什么书?

1.5 五四运动是怎么样的?

2. 解释下列词语并造句。

2.1 看重 2.5 又…… 又……

2.2 不知不觉 2.6 流行

2.3 指导 2.7 公认

2.4 记载 2.8 充实

3. 填空:

3.1 看重、注重

3.1.1 孔子特别_____ 诗经, 他觉得诗经可以代表中国早期的社会生活。

3.1.2 老子、庄子这种____理智同时又____想像的人生态度，显然和孔子所提倡的不同。

3.2 学习、模仿

3.2.1 儒家思想至今仍有其正确的地方，是值得人们____的。

3.2.2 他的动作是很优美的，我们是可以____的。

3.3 记载、记录

3.3.1 子部的书虽然多半是各哲学家思想的____，可是文章却写得十分优美。

3.4 分别、区别

3.4.1 现在有所谓新文字和旧文字的____。

3.4.2 世界上任何地方的人所说的话跟所写的文章都可能____，但是从中国来说这个____特别大。

4. 阅读下列语句，从A、B、C、D的答案中选择正确的写上去。

4.1 孔子特别看重《诗经》。

A. 非常重视 B. 比较重视

C. 不太重视 D. 很重视

4.2 老子、庄子、这种注重理智，同时又注重想像的人生态度，显然和孔子所提倡的不同。

A. 人生态度完全相反 B. 人生态度有点儿不同

C. 人生态度大不相同。 D. 人生态度大同小异。

5. 除了孔子、老子、庄子的思想对中国文字有很大的影响以外，还有佛家思想。

A. 孔子、老子、庄子的思想影响最深，其次是佛家思想。

B. 孔子、老子、庄子、佛家四家思想的影响都很深。

C. 孔子、老子、庄子、佛家四家思想的影响都特别深。

D. 孔子、老子、庄子、佛家四家的影响比较深。

6. 中国作家常常不知不觉的受传统思想的影响。

A. 不知道受了什么传统思想影响。

B. 一般是潜移默化地受到传统思想影响。

C. 都不了解受传统思想影响。

D. 都一定不自觉地受传统思想影响。

7. 文章中提到很多古书名，你知道其他古书名吗？请举例子并写出书中简单的内容。

8. 中国文学作品都与哪三种思想有关系？你可以举例子吗？

9. 你知道中国的一句老话说“文史不分”吗？请解释。

10. 现在所谓新文学和旧文学有任何分别？请说说。

11. 按照文章内容分段并写上每一段的重要句子。

12. 中国的作品分成“经”、“史”、“子”、“集”四部。请在每一部都加上各类的书名。

13. 用你自己的句子将《老子和庄子》缩写。

老子和庄子²

老子姓李，名耳，出生在二千五百年前的春秋时代；庄子姓庄名周，出生在二千三百年前的战国时代。春秋、战国、时代、列国竞争，兵连祸结，以暴抗暴，战乱没有止境。老庄认为：狂风吹不断柳丝，弱水冲得开山石，以柔克刚；人际关系，也时如此。道家的思想，就在这样的时代背景下产生了。

老子爱好自然；[自]就是[自己]，[然]就是[如此]。世间的一切，只是自己如此。他对于人生的看法，要点如下：

一、知足：人要知道满足，知足才能常乐。

二、寡欲：人要减少欲望。幸福的定义是财富除去欲望。

² 集成图书公司编审委员会编，《小学常识》(第十册)，香港：集成图书公司，1989。页8-11。

三、空虚：不要让世间那些好看的、好吃的、好听的、好用东西，填满了人心。譬如房屋，要有窗洞、门洞和空处，才能容人。所以[空虚]对人有益。

四、无为：政府不要干涉人民的举动。

五、不争：海洋广阔，因为它不和百川争；它能争容纳百川。老子主张如要效法[水]，顺其自然而流。水性是[柔]而[不争]的。

老子是一位很有智慧的人，他所著的《老子》，又名《道德经》代表了中国人的经验和智慧。

庄子的人生观，比老子更看得开。他认为人世间的和非、生和死、大和小、高和低、美和丑，都是相对的。譬如：有两个人，互相争论谁比谁高半寸。庄子过来排解，说：[你们二位不用争论了。我在世界第一高塔上看下来，你们二位的高低，实在没有什么分别。何必争呢？]

庄子的妻子死了，庄子唱着歌；庄子自己将死，他说要以天地为棺材。

庄子认为[物]和[我]是打成一片的。庄子作梦，梦到自己变成了蝴蝶。醒来后，庄子不知：是蝴蝶变成庄子？还是庄子变成蝴蝶？

有一天，庄子和他的好友惠施出游，在桥上漫步。

庄子说：[水里的鱼儿们，从容游着，多么快乐啊!]

惠施问道：[你不是鱼，怎么知道鱼儿们快乐?]

庄子反问：[你不是我，怎么知道：我不知道鱼儿们快乐?]

惠施说：[我不是你，固然不知道你；但你也不是鱼，你也无法知道鱼儿们的快乐!]

庄子说：[你问我：你怎样知道鱼儿们快乐？显然，你已经知道鱼儿们快乐，才问我怎样知道的。现在我告诉你，我是在这桥上悟解到的。]

庄子对人生是多么达观！

